

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

K. Bouchtaoui (VVD) en D.L. van Woerden-Kerssen (CU&SGP)
(d.d. 23 oktober 2019)

Nummer
3568

Onderwerp
Houd het Volkerak-Zoommeer zoet

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Het zout maken van het Volkerak-Zoommeer staat op de lijst van grote waterprojecten die de ministeries van I&W en LNV vóór 2030 willen uitvoeren. In brede kring, van landbouwers tot natuurorganisaties, heerst twijfel over het nut van de maatregel. Blauwalg was de voornaamste reden om het randmeer weer zout te maken, maar de blauwalgproblematiek is sterk afgenomen. Volgens Het Zeeuwse Landschap en verschillende ecologen is de kwaliteit van de zoetwaternatuur in het Volkerak-Zoommeer uitzonderlijk hoog. In tien jaar tijd heeft het meer zich ontwikkeld tot een van de rijkste zoetwatergebieden van Nederland.

Het Actiecomité Volkerak-Zoommeer zoet heeft een brandbrief aan de ministers gestuurd met 120 ondertekenaars, waaronder LTO Noord, Natuur & Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee, Sportvisserij GO en de Vogelwerkgroep GO. Ook de fracties VVD en ChristenUnie&SGP hebben deze brief ontvangen. Het zoet houden van het Volkerak-Zoommeer kan rekenen op grote steun vanuit verschillende sectoren in onze provincie en daarbuiten.

Het Volkerak-Zoommeer heeft zich qua natuur inmiddels ontwikkeld tot één van de meest unieke en rijke zoetwatersystemen van Nederland met o.a. diverse vogels. Ook biedt het mogelijkheden tot recreatie en het is een belangrijke zoetwaterbuffer voor onze boeren. Daarnaast is het Volkerak-Zoommeer een belangrijke waterberging om ons land te beschermen tegen de gevolgen van extreme weersomstandigheden. De Volkerak Zoommeer Natura2000 gebieden liggen binnen twee provincies, Zuid-Holland en Zeeland. Wij beperken ons tot het Zuid-Hollandse gebied. Voor Zuid-Holland geldt de aanduiding Krammer-Volkerak gebied #114.

Daar de fracties van VVD en ChristenUnie&SGP de overtuiging hebben dat het beschikken over voldoende zoetwater in Zuid-Holland essentieel is voor onze drinkwatervoorziening, economie en natuur, dienen wij de volgende vragen in.

1. Heeft u de oproep van het Actiecomité ontvangen?

Antwoord:
Ja.

2. Zo ja, bent u voornemens een reactie te geven op deze oproep of met het Actiecomité in gesprek te gaan?

Antwoord:

Ja, ik heb inmiddels een reactie gegeven op deze oproep.

3. Gezien het provinciegrensoverschrijdende karakter van de probleemstelling; bent u bereid in overleg te treden met de provincie Zeeland en met betrokken waterschappen?

Antwoord:

Met de provincies Zeeland en Noord-Brabant en de betrokken waterschappen Scheldestromen, Hollandse Delta en Brabantse Delta spreek ik periodiek in het Gebiedsoverleg Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta over de aangehaalde problematiek. Hierbij zitten ook rijk en gemeenten aan tafel.

4. Bent u bereid met het Rijk te overleggen om nader onderzoek te laten doen naar de huidige stand van zaken wat betreft natuurwaarden en waterkwaliteit en bent u bereid de plannen om het Krammer-Volkerak (Zoommeer) te verzilten te heroverwegen en mogelijk te beëindigen, als blijkt dat deze plannen verouderd zijn in het licht van de actuele ontwikkelingen?

Antwoord:

De verantwoordelijke partij voor de beslissing om het Kammer-Volkerak zout te houden of zout te maken, is het Rijk. In het eerder genoemde Gebiedsoverleg Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta, spreken rijk en regio periodiek over de stand van zaken. De maatregel Volkerak-Zoommeer maakt onderdeel uit van een lijst van mogelijke maatregelen die in de rijkswateren genomen kunnen worden, in het kader van de 2^e tranche van de programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). De ministers hebben per brief aan de Tweede Kamer op 8 november jl. hun prioritering bekend gemaakt. Daarin is aangegeven dat de maatregel Volkerak-Zoommeer niet wordt uitgevoerd, en dat deze ook niet in aanmerking komt voor het restant van de 2^e tranche die tot en met 2032 wordt uitgegeven. Als redenen worden door de ministers genoemd de verdeeldheid over het toekomstperspectief van een zout Volkerak-Zoommeer en de noodzaak om eerst de alternatieve zoetwatervoorziening te realiseren. Er is op dit moment dus geen noodzaak voor overleg met het rijk om hen te vragen nader onderzoek te doen, of tot heroverweging of beëindiging van plannen over te gaan.

5. Aan u wordt gevraagd zeker te stellen dat er eerst een goede zoetwatervoorziening voor de boeren en andere belanghebbenden is geregeld alvorens het besluit te nemen over mogelijke verzilting van het Krammer-Volkerak (en Zoommeer). In hoeverre bent u daartoe bereid?

Antwoord:

Er is een bestuursovereenkomst Zoetwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta, waarmee GS op 3 maart 2015 hebben ingestemd, waarin staat dat zowel de alternatieve zoetwatervoorziening als de zoutmitigerende maatregelen dienen te zijn uitgevoerd voordat het Volkerak-Zoommeer zout kan worden gemaakt ("eerst het zoet

dan het zout"). Dit wordt nog eens herbevestigd in de brief van de ministers aan de Tweede Kamer.

6. We dienen er rekening mee te houden dat we steeds vaker met droge periodes geconfronteerd worden. Hierdoor is voldoende zoetwater niet vanzelfsprekend. Zoet water hebben we dagelijks nodig. Niet alleen voor onze eerste levensbehoefte (drinkwater), maar onder andere ook voor onze natuur en landbouw. Alertheid ten aanzien van mogelijke toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot onder andere droge zomers en drinkwatertekorten wordt steeds belangrijker voor onze waterschappen en provincies. In hoeverre bent u bereid een brede afweging te maken in uw besluiten, waarbij regionale-en klimaateffecten centraal staan en waarbij u niet alleen de waterkwaliteit maar ook de natuur en de zoetwatervoorziening integraal meeneemt?

Antwoord:

De provincie is bij uitstek de bestuurslaag om bovenregionale vraagstukken met een brede belangenafweging op te pakken. In de besluitvorming nemen we niet alleen klimaateffecten mee, maar ook andere belangen. In de voorkeursstrategie voor de Zuidwestelijke Delta is nadrukkelijk rekening gehouden met klimaatbestendige waterveiligheid, veerkrachtige ecologie, vitale regionale economie en een robuuste zoetwatervoorziening.

7. Bent u bekend met het "Inzetprotocol" en de investeringen die gedaan zijn in het Krammer-Volkerak (en Zoommeer) ten behoeve van het programma "Ruimte voor de Rivier" en het "Hoogwaterbeschermingsprogramma", teneinde deze gebieden te bestemmen als waterberging bij calamiteiten?

Antwoord:

Ja.

8. Hoe denkt u bij verzilting het te verwachten zoutlek naar het Hollands Diep, andere aanliggende wateren, het grondwater en aanliggende landerijen te voorkomen?

Antwoord:

In de bestuursovereenkomst zoetwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta, al genoemd in het antwoord op vraag 5, staan alle maatregelen die nodig zijn om de zoetwatervoorziening te regelen bij een zout Volkerak-Zoommeer. Daarin staat ook de zoutmitigerende maatregelen, waaronder beperking van het zoutlek via de Volkeraksluizen. Voor deze maatregel wordt gebruik gemaakt van kennisontwikkeling en ervaringen bij andere sluizen met een zoet-zout-overgang, zoals de Krammersluizen en de sluizen in de afsluitdijk bij Kornwerderzand. Een andere mitigerende maatregel is de aanleg van kwelsloten, om verzilting via het grondwater af te vangen.

Den Haag, 19 november 2019

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. H.M.M. Koek F. Vermeulen